

Sosiaaliasiamiehen vuosiraportti vuodelta 2020

2352/05.16.00/2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.06.2021 § 89

Valmistelijat: vt. sosiaali- ja terveyspalveluiden johtaja Anneli Pahta, anneli.pahta@salo.fi, p.044 778 6000 ja vs. sosiaalipalveluiden johtaja Katri Viippo, katri.viippo@salo.fi, p. 044 778 3000.

Sosiaalihuollon asiakaslain 24 pykälän mukaan kunnan on nimettävä sosiaaliasiamies, joka voi olla kahden tai useamman kunnan yhteinen. Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on:

- 1) neuvoa asiakkaita tämän lain soveltamiseen liittyvissä asioissa;
- 2) avustaa asiakasta 23 §:n 1 momentissa tarkoitetussa asiassa (muistutus);
- 3) tiedottaa asiakkaan oikeuksista;
- 4) toimia muutenkin asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi; sekä
- 5) seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä kaupungissa ja antaa siitä selvitys vuosittain kaupunginhallitukselle

Sosiaaliasiamiespalvelun tuottaa Salon kaupungille Merikratos Oy. Vuoden 2020 aikana sosiaaliasiamiehenä ovat toimineet Sanna Saarinen, Maija-Kaisa Sointula ja Heidi Vainio. Palvelu- ja yhteystiedot: puhelinneuvonta ti klo 12-15, ke-to klo 10-13, p. 050 341 5244 sosiaaliasiamies@merikratos.fi .

Salon kaupungin sosiaalihuoltoa koskevia yhteydenottoja tehtiin sosiaaliasiamiehelle 79 kpl, varhaiskasvatusta koskevia yhteydenottoja tehtiin 2 kpl sekä muita sosiaaliasiamiestyöskentelyyn liittyviä yhteydenottoja tehtiin 5 kpl vuonna 2020. Yhteydenottoja tehtiin kaiken kaikkiaan 86 kpl vuonna 2020. Yhteydenottoja tehtiin noin 1,7 kpl 1000 asukasta kohden, kun kaikkien Merikratoksen asiakaskuntien yhteydenottojen mediaani oli 2,3 vuonna 2020. Yhteydenotot lisääntyivät edellisestä vuodesta 36,5 %. Näistä yhteydenotoista asiakastapaamisia oli 4 kpl, asiakaspalavereja 1 kpl, viranomaisyhteydenottoja oli 8 kpl sekä yhteydenottoja palveluntuottajan kanssa oli 3 kpl.

Sosiaaliasiamies piti Salon kaupungin sosiaalitoimen kanssa syksyllä 2020 kuntapalaverin, jossa keskusteltiin yhteistyöstä sosiaaliasiamiehen kanssa sekä käytiin läpi asiakkaiden yhteydenottoja teemoittain.

Muistutusneuvontaa annettiin 11 kertaa, kanteluneuvontaa 4 kertaa, muutoksenhakuneuvontaa 9 kertaa ja kirjallista avustamista 3 kertaa. Eniten yhteydenottoja tehtiin lastensuojeluun, työikäisten palveluihin ja vammaispalveluihin liittyen. Lastensuojeluun liittyvissä yhteydenotoissa käsiteltiin perhetyötä/-kuntoutusta, tiedonsaantia ja tarkastusoikeutta, tietosuojaa, oikeusturvaa, päätöksiä/sopimuksia, koronaa ja kohtelua. Työikäisten palveluiden yhteydenotoissa käsiteltiin seuraavia palveluja:

asumiseen liittyviä palveluita, palveluasumista; toimeentulotukia ja työ- ja päivätoimintaa. Näihin liittyen käsiteltiin asiakkaan kohtelua ja oikeusturvaa sekä päätöksiä/sopimuksia. Vammaispalveluihin liittyvissä yhteydenotoissa käsiteltiin seuraavia palveluita: asumiseen liittyviä palveluita, henkilökohtaista apua; kehitysvammanhuoltoa, liikkumista tukevia palveluita, omaishoitoa ja palveluasumista. Näihin liittyen käsiteltiin oikeusturvaa, päätöksiä/sopimuksia, tiedonsaantia ja tarkastusoikeutta.

Lisäksi sosiaaliasiamiehen raportissa todetaan, että iäkkäiden palveluissa on kyllä riittävästi ympärivuorokautisia hoitopaikkoja, mutta niistä iso osa on vanhainkotipaikkoja. Sosiaaliasiamies kirjaakin, että Salon kaupungin iäkkäiden palveluissa tulee tehdä suunnitelma laitospaikkojen muuttamisesta tehostetun palveluasumisen paikoiksi, jos näin ei ole jo toimittu.

Sosiaaliasiamies huomioi myös, että kaikkia lastensuojelun palvelutarpeen arviointeja, toimeentulotukiasioita, vammaispalvelulain mukaisia palvelutarpeen selvityksiä ja päätöksiä ei ole pystytty tekemään lakisääteisten määräaikojen puitteissa. Lisäksi erityisesti vammaispalveluissa palvelutarpeen arvioinnin ja palvelusuunnitelmien riittävä laajuus ja asiakslähtöisyys ei aina ole toteutunut. Sosiaaliasiamies on kiinnittänyt huomioita myös lastensuojelun asiakasmääriin per sosiaalityöntekijä, ja on pitänyt asiakasmäärää kohtuuttomana. Samalla sosiaaliasiamies viittaa Hallituksen lakiesitykseen vähimmäishenkilöstömitoitukseksi, joka on 35 lasta/ sosiaalityöntekijä.

Sosiaaliasiamies toteaa myös, että Salon kaupungin sosiaalihuollossa on ollut hankaluuksia saada kelpoisuusvaatimukset täyttäviä sosiaalityöntekijöitä avoimena oleviin virkoihin, ja huomauttaa, että asiakkaalla on oikeus hyvään sosiaalihuoltoon ja oikeus saada päätökset selvitykset ja suunnitelmat asianmukaisesti tehtynä sekä määräaikojen puitteissa. Mikäli tilanteeseen ei saada merkittävää muutosta, sosiaaliasiamiehen mukaan Salon kaupungin sosiaalihuollossa tulee arvioida sosiaalityöntekijöiden työtilannetta ja hakea siihen ratkaisuja laaja-alaisesti.

Vt. sosiaali- ja terveystalveluiden johtaja:

Sosiaali- ja terveystalvelautakunta merkitsee sosiaaliasiamiestoiminnasta annetun raportin vuodelta 2020 tiedoksi ja ehdottaa kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus merkitsee raportin tiedoksi.

Päätös:

Vt. sosiaali- ja terveystalveluiden johtaja täydensi esitystään siten, että tämä asia tarkastetaan heti kokouksessa.

Sosiaali- ja terveystalvelautakunta hyväksyi esittelijän täydennetyt päätösehdotuksen yksimielisesti.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Merkittiin, että jäsen Marko Haavisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19.29.